

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25.04.2024)

Приета от КС (протокол № 7/ 11.04.2024)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ЕКОЛОГИЧНИ ПРАКТИКИ В АГРОБИЗНЕСА”;

ЗА СПЕЦ: „Аграрен бизнес“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
● ЛЕКЦИИ	30	2
● УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Тания Георгиева)

2.
(гл. ас. д-р Дамян Кирчев)

3.
(гл. ас. д-р Радмил Николов)

Ръководител катедра:
„Аграрна икономика“ (проф. д-р Теодорина Турлакова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Екологични практики в агробизнеса“ има за цел да запознае студентите от специалност „Аграрен бизнес“ с възможностите за намаляване на вредното въздействие върху околната среда посредством добри екологични практики. Обучението е насочено към придобиване от страна на студентите на знания и умения в областта на биологичното земеделие и добрите земеделски практики. Засегнати са теми, свързани с използването на биоторове, екологични средства за растителна защита и възобновяеми енергийни източници в агробизнеса. С изучаването на тази дисциплината студентите от специалността придобиват необходимите теоретични и практически знания, за да могат да:

- прилагат добри екологични практики в бъдещата си дейност;
- спазват екологичните норми;
- разработват проекти за перспективни и текущи програми свързани с опазване на околната среда;
- участват в научно-изследователски дейности, свързани с екологосъобразното управление на аграрния бизнес;
- разработват регламенти, инструкции и други;

Дисциплината „Екологични практики в агробизнеса“ формира умения за практическо приложение на изучаваните основни инструменти, подходи и методи, като по този начин създава условия за повишаване на отговорността към околната среда .

Дисциплината „Екологични практики в аграрния бизнес“ се базира на изучаваните в предходните курсове дисциплини „Икономика на околната среда“, „Основи на земеделието и механизацията“, „Организация и технологии в растениевъдството“ и „Организация и технологии в животновъдството“.

Дисциплината развива способностите на студентите за справяне в сложни ситуации при търсене на конкурентни позиции на пазара в съчетание със стремеж към екологична устойчивост на бизнеса, с което допринася за развитието на предприемаческата им компетентност. В развитие на личностна компетентност студентите повишават капацитета си критично да оценяват собственото си поведение на базата на ориентиран към бъдещето екологичен стандарт за начин на живот и бизнес. Като обсъждат конкретни практически решения, допринасящи за постигане на баланс между икономическата ефективност, екологичната устойчивост при отчитане на интереса на бъдещите поколения, обучаващите се повишават потенциала си да вземат решения от позицията на отговорни граждани и изграждат гражданска компетентност.

Получените знания и формираните умения по дисциплината са на основата на широкопрофилна подготовка с хибриден характер от областта на науките за земята, растениевъдството, животновъдството и други.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	Тема 1 Въведение в дисциплината "Екологични практики в агробизнеса"	2	3	
1.1.	Същност на екологичните практики и предпоставки за развитието им			
1.2.	Обхват и принципи на агроекологията и устойчивото земеделие			

1.3.	Устойчиво, екологично и биоземеделие - общи черти и разлики			
Тема 2 Климатични промени и екологични практики в селското стопанство		4	4	
2.1.	Същност на климатичните промени			
2.2.	Правна рамка и политики в селскостопанския сектор за управление на риска, свързан с климатичните промени			
2.3.	Потенциал на аграрния сектор да допринесе за намаляване на емисиите от парникови газове			
2.4.	Рискове пред селското стопанство, произтичащи от климатичните промени			
2.5.	Екологични практики за намаляване на риска от загуби на земеделските стопани в резултат на климатичните промени			
Тема 3 Поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние		2	2	
3.1.	Принципи на устойчиво управление на земите			
3.2.	Национални стандарти, определящи условията за поддържането на земята в добро земеделско и екологично състояние			
Тема 4 Практики за предпазване на почвата от ерозия		3	3	
4.1.	Същност на почвената ерозия			
4.2.	Опазване на почвата от ерозия посредством поддържане на минимална почвена покривка			
4.3.	Защита на почвата от ерозия посредством минимално управление на земите			
4.4.	Защита на почвата от ерозия посредством запазване на терасите			
Тема 5 Практики за запазване на органичното вещество в почвата		2	2	
5.1.	Значение на органичното вещество в почвата			
5.2.	Стандарти за ротация на културите, където това е необходимо			
5.3.	Запазване на органичните вещества в почвата посредством управление на стърнищата от полските култури			
Тема 6 Мерки за поддържане структурата на почвата		2	2	
6.1.	Значение на почвената структура за почвеното плодородие			
6.2.	Причини и признаци за преуплътняване на почвата			
6.3.	Забрана за използване на земеделска техника в парцели с преовлажнена почва			
7.4.	Промяна на дълбочината на оранта, минимални или нулеви обработки на почвата			
Тема 7 Осигуряване минимално ниво на поддръжка и предотвратяване на влошаване състоянието на местообитанията		3	3	
7.1.	Взаимовръзка между природните ресурси и биоразнообразието			
7.2.	Управление на плътността на животните			
7.3.	Щадящо и рационално използване на ливадите и пасищата			
7.4.	Опазване, поддържане и предотвратяване на влошаването на състоянието на затревените площи (борба с вредната растителност, повърхностно подобряване на терена, оптимизиране на минералното торене, органично торене, подсяване на деградирани ливади и пасища)			
7.5.	Запазване елементите на ландшафта			
Тема 8 Управление на отпадъците от селското стопанство		2	2	
8.1.	Видове отпадъци от селското стопанство			

8.2.	Законова рамка за управление на отпадъците от селското стопанство			
8.3.	Екологични решения за оползотворяване на отпадъците от селското стопанство			
Тема 9 Използване на слънчевата енергия в агробизнеса		2	2	
9.1.	Активно и пасивно използване на слънчевата енергия.			
9.2.	Слънчеви колектори.			
9.3.	Слънчеви инсталации за топла вода.			
9.4.	Фотоволтаични системи.			
Тема 10 Използване на ветровата енергия в агробизнеса		2	2	
10.1.	Енергиен потенциал на ветровите зони в България.			
10.2	Екологични, икономически и социални проблеми при използването на ветрова енергия.			
Тема 11 Използване на биомасата като източник на енергия		2	2	
11.1.	Видове биомаса, източници и енергиен потенциал.			
11.2.	Предимства и недостатъци на биомасата като източник на енергия.			
11.3.	Технологични решения за превръщане на биомасата в енергия.			
Тема 12 Същност и правна рамка на биологичното земеделие		2	2	
12.1.	Същност на биологичното земеделие			
12.2.	Европейска правна рамка в областта на биологичното земеделие			
12.3.	Национална правна рамка в областта на биологичното земеделие			
Тема 13 Условия за развитие, предимства и недостатъци на биоземеделието				
13.1.	Условия за развитие на биологичното земеделие в България	2	2	
13.2.	Предимства на биоземеделието			
13.3.	Недостатъци на биоземеделието			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест	1	30
1.2.	Курсова работа	1	30
1.3.	Казус	1	30
1.4.			
Общо за семестриален контрол:		3	90
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	90
Общо за сесиен контрол:		1	90
Общо за всички форми на контрол:		4	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Кирчев. Д. Технологии в животновъдството. Варна: Наука и икономика, 2013
2. Кирчев. Д. Технологии в растениевъдството. Варна: Наука и икономика, 2012
3. Николов, Р. Д. Кирчев. Основи на земеделието и механизацията. Варна: Наука и икономика. 2014
4. Министерство на земеделието и храните. Наръчник за практическо приложение на условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние. София, 2010
5. Станева, К. и др. Устойчиво управление на земите. Аграрен университет - Пловдив, София, 2007

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Кирчев Д., Устойчива интензификация на земеделието – предизвикателства пред Общата селскостопанска политика и възможности за България // Известия на съюза на учените - Варна, том 7 №1 2014, стр. 52-62
2. Кирчев, Д. Потенциал на аграрния сектор за смекчаване на парниковите газове и промените в климата // Известия на съюза на учените - Варна, том 7 №1 2018, стр. 193 - 208
3. Министерство на околната среда и водите. Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013 - 2020 година, София, 2012
4. Национални стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние, допълнени към м. юли 2013 г.
5. Advisory Services on a National Climate Change Adaptation Strategy and Action Plan. Appendix 1: Assessment of the Agriculture Sector. Project number P160511, 2018
6. Styles, D. et al. Background report on best environmental management practice for the crop and animal production sector. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014
7. Lipper, L. et. al. Climate Smart Agriculture. Building Resilience to Climate Change. FAO, 2018
8. Wezel A. et. al. Agroecological practices for sustainable agriculture. A review// Agron. Sustain. Dev. 34:1–20, 2014